Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem

közgazdász

44. évfolyam, 1. sz.
2003. február

A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem közéleti és kulturális hírlapja

Ha mindenki megszakad, senki sem jár jól

Az 1990-es évek nagy „találmánya", a kreditrendszer, a Közgázon több megoldandó probléma forrásává vált. A 2001–2002-es tanév második félévében már egy új, TM (tanulmányi munkapont) alapú ösztöndíj-számítási módszer szerint kapták „fizetésüket" a hallgatók, ami jelentősen javított a helyzeten a méltányosságot illetően. De akkor miért „dübörög a föld"?

A hagyományos, „érdemjegyes" rendszer egyértelműen reformra szorult. Negatívumként fogalmazódott meg, hogy egyrészről rugalmatlan – mivel nem tette lehetővé a képzés egyéni igények szerinti alakítását és a szakok közti átjárást –, másrészről igazságtalan, mert ugyanazt az átlagot kevesebb és több tárgy letételével is el lehetett érni. Azaz a befektetett munka nem jelentkezett arányosan az ösztöndíjak összegében, így nem motiválta a hallgatókat plusztárgyak felvételére sem. Elég volt elkerülni a passzív vagy keresztfélévet, illetve a kibukást.

Ezt a helyzetet próbálta megoldani a Közgázon 1996-ban bevezetett kreditrendszer. Így vált lehetővé, hogy a 10 félév során teljesítendő 300 kreditet a tanulók – bizonyos korlátok között – saját igényeik szerint oszthatják szét, és más egyetemek képzésébe is egyszerűbben bekapcsolódhatnak, hisz bizonyos tárgyakat elfogadnak a kreditektől függően. Mit is jelent ez pontosan? A magyarázatot a kreditek definíciójában találjuk: a kredit gyakorlatilag a tárgyak minősítése számokkal. Azt fejezi ki, hogy a teljesítéshez mekkora energiabefektetés szükséges. Ezáltal a krediteket alkalmazó egyetemek könnyen össze tudják vetni a hasonló anyagot felölelő tárgyakat, s dönteni tudnak azok elfogadásáról a saját kurzus helyett.

További változás, hogy az átlagot felváltotta a „súlyozott átlag" fogalma, ami pontosabb rangsorolást tett lehetővé a diákok közt, de az ösztöndíjak igazságos elosztásának kérdése csak a TM bevezetésével javult láthatóan. A „súlyozott átlag" ugyan jobban tükrözte a befektetett munkát, de az ösztöndíjakat bizonyos sávokba kerülés szerint ítélték oda. Jogosan morgolódtak azok, akik a sáv felső szélén helyezkedtek el, hogy miért kapnak a nálunk „sokkal" rosszabbul teljesítők is ugyanakkora összeget. Mivel azonban adminisztratív okok miatt az átlagokra vetítve nem lehetett végtelen sok sávot megállapítani, kitalálták a TM alapú ösztöndíj-számítási módszert.

folytatás a 2. oldalon

Túl a vízválasztón

Analízis: az első szemeszter leghúzósabb tárgya

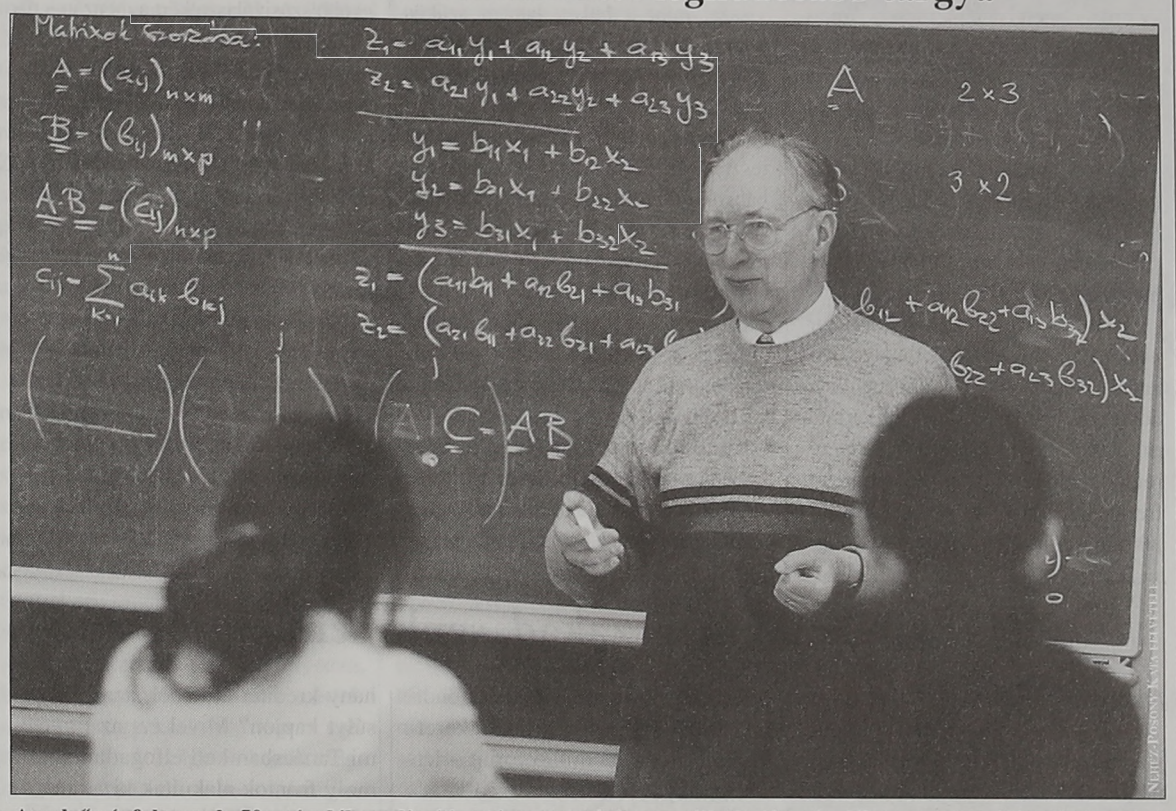

Az elsős évfolyamok 50 százaléka teljesíti a tárgyat utóvizsga nélkül, 40 százaléka egy vagy két alkalommal még visszatér a vizsgaterembe, a tárgyismétlők száma pedig évente 40-70 fő között mozog. Az analízis az első szemeszter „leghúzósabb" tárgya, egyesek szerint vízválasztó. Vajon miért? Képünkön dr. Bártfai Pál lineáris algebra óráját hallgatják azok, akik már túljutottak a vízválasztón. Riportunk a 3. oldalon

Barcelonába készül a Skála-díjas

Marketing és mozifilmek. Csocsó és cselgáncs. Barcelona és Balatonalmádi. Ki a közös bennük?

146, AEGEE-iroda. Az ablakban az EU zászlaja, az asztalon búgó számítógép, velem szemben Racskó Norbert, lendületes és energikus, nem látszik rajta, hogy akár az elmúlt félév, akár a vizsgaidőszak megviselte volna, szavai, gondolatai gyorsan repülnek. A Skála-díj apropóján kezdünk beszélgetni, és eközben egyre több minden derül ki erről a negyedéves, marketing szakirányos fiúról, aki, mire a cikk megjelenik, már a mediterrán éghajlatot élvezi…

– A Skála-díjat 1986-ban alapította a Skála-áruház, vagyis a díj idén lesz tizenhét éves. Szakmai, tanulmányi és közösségi munkát díjaznak, azokat, akik ebben kiemelkedőt nyújtanak. Évfolyamonként van első, második és harmadik díj, és van egy abszolút első helyezett az összes pályázó közül. Ötödévesek már nem szállhatnak érte versenybe, mert mindig a következő tanévben osztják ki. A Skála-díj pénzjutalmat jelent, minden évben a vezérigazgató, Vadász Gusztáv adja át, általában az évnyitón. 2002-ben a díjkiosztó a Magyar Tudomány Napján, november 5-én volt, és felkérték az évfolyamelsőket, hogy tartsanak egy kisebb előadást valamilyen tudományos munkájukból. Az én prezentációm címe „Gazdasági-etikai kérdések a Procter and Gamble kapcsán" volt.

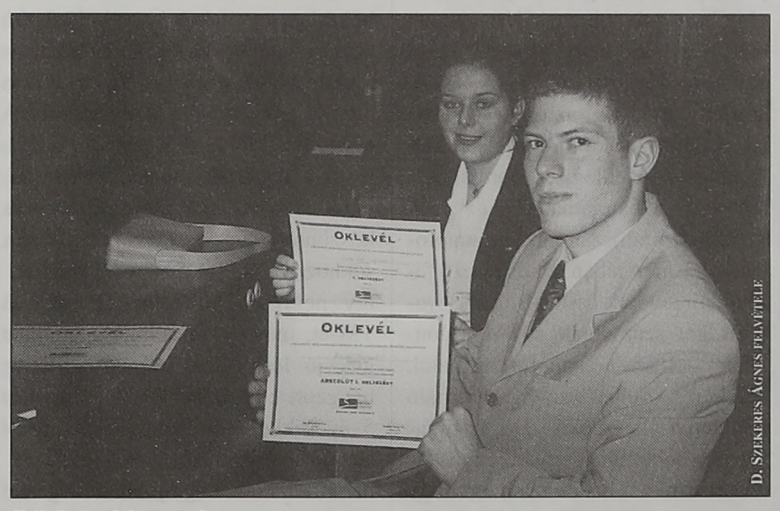

Díjak és díjazottak

– Miért éppen az etikai kérdések?

– Volt egy kurzusom, itt az egyetemen, CEMS-es felvezető tárgy, az Ethics in Business and Economics, és ennek kapcsán kezdett el érdekelni a dolog.

– Hányszor kaptad meg eddig ezt a díjat?

– Háromszor, elsősként második díjat nyertem, másodikban első voltam és harmadikban, vagyis tavaly lettem évfolyamelső és abszolút első is. E legutóbbi díjat vettem át idén novemberben. Jövőre már valószínűleg nem fogok pályázni.

– Mik voltak a kritériumok, amelyeknek meg kellett felelned?

– Köztársasági ösztöndíjhoz hasonló pontozási rendszer van. A tanulmányi részéhez leginkább az átlagom számított. A szakmai részhez tartozott, hogy külsősként a Rajk Szakkollégiumban több kurzust elvégeztem, hogy az AEGEE titkára vagyok és hogy egy évig voltam a KEX főszerkesztője.

Ideszámított a TDK-m is, eddig kettőt írtam, egyet tavaly elméleti közgazdaságtanból és egyet másodévesen, az argentin és chilei gazdaságról, pont az argentin válság előtt; érdekes lenne megnézni, hogy milyen konklúziókat vontam le akkor…

folytatás a 3. oldalon

Hírek

A MEGÚJULT HÖK új struktúrában működik. Minden karon külön Kari Hallgatói Önkormányzat alakult, amelyek munkáját az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat fogja össze. A kari HÖK-ök tagjai a Kari Tanács üléseken, az egyetemi HÖK tagjai az Egyetemi Tanács ülésein képviselik a hallgatókat. Az Egyetemi Hallgatói Önkormányzat elnöke: Csapó Krisztián, az oktatási ügyekért felelős alelnök: Rovnyai János.

❖

MÁRCIUS 1-JÉN reggel 8.30-kor indul a Millenáris Parkból 80 napos Föld(közi-tenger) körüli útra Hárshegyi Elek harmadéves közgázos, társával, az ELTE-n tanuló ifj. Zsiga Györggyel. A helyszínen várják az egyetemi polgárokat az első kilométerek közös letekerésére. Elekék útjának állomásairól a Közgazdász tudósít.

❖

KÜLÖN GYŰJTJÜK január 31-től a papírhulladékot és az irodai veszélyes hulladékot. A fehér kosár az irodákban, a zöld színű fémkukák a folyosókon a papír, a bordó színű kukák az irodai veszélyes hulladékok elhelyezésére szolgálnak. A használt elemeket az Aulában és az étterem bejáratánál, a lépcsőfordulóban található gyűjtőbe lehet dobni. Kerekes Sándor dékán arra kér, élj a lehetőséggel.

❖

CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 17.00 órától újra tükröt tartunk a tárcák elé az I-es előadóban. Február 20-án a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi miniszter, Kiss Péter (MSZP), valamint Őry Csaba (Fidesz), a Szociális és Családügyi Minisztérium és a MeH volt államtitkára válaszol a hallgatók kérdéseire. A Tárcatükör február 27-i vendége Németh Imre (MSZP) FVM miniszter és Kékkői Zoltán (Fidesz), az FVM volt politikai államtitkára lesz.

❖

HATVANKÉT ÉVES KORÁBAN, 2003. január 8-án Párizsban elhunyt Oláh Tibor, a BKÁE Francia–Spanyol–Olasz Tanszék docense. 2002 őszétől a Sorbonne Centre Interuniversitaire d'Études Hongroises kutatóközpont egyetemi docense volt, ahol az oktatómunka mellett egy francia–magyar közgazdasági szótár elkészítésén dolgozott.

Következő számunkból

- Táboroztak a szakkollégisták
- 80 nap alatt a Föld(közi-tenger) körül
- Édes az élet az olasz egyetemeken?
- A nagy évhalasztó modell

Az államot biztosítjuk

A társadalombiztosítás keretében a társadalom biztosítja az államot, hogy azt a maga részéről rendszeres jövedelemmel látja el, mégpedig keresetének az állam által meghatározott és korunkban egyre növekvő százalékával. Az állam ennek fejében történő ellenszolgáltatásai már kevésbé világosan körvonalazódnak, és általában a nyugdíjakra, valamint a betegellátásra és a betegségek miatt kieső keresetekre (tappénzre) korlátozódnak.

A legkorábban Németország vezette be a társadalombiztosítást, amikor is Bismarck belátta, hogy a szociáldemokrata párt betiltásából fakadó szakszervezeti alapokat nem lehet egyszerűen bezsebelni. A befolyó hozzájárulások rendszeres növeléséből viszont nagy összegeket lehet felhalmozni, és átmenetileg az ország fejlesztésére és militarizálására kihasítani. E befizetések – lényegüket tekintve – hosszú távra felvett kényszerkölcsönök, amelyek mértékét és tényleges kamatát az adós határozza meg, utólag és mindenkori érkezése szerint.

Nem mindenütt van ez így. Indiában – ahol a nyugdíjrendszer nem általános – jellemzőbb a családok „önbiztosítása". Ott legalább két fiút kell szülnie minden anyának, ha öregségét biztosítani akarja. Az egyke nem elegendő támaszték, mert a várható életkor rövid és bizonytalan. Másutt, például Afrikában, a házasodni kívánó ajándékot, „lobolát" köteles adni a kiszemelt leányzó családjának. Ennek szigorú szabálya és menetrendje van. Sőt, ha például az asszony gyerektelen marad, akkor vissza lehet küldeni az apjához, aki köteles visszaadni vagy pótolni az ajándékot.

Vajon ki adja vissza a mi „lobolánkat", hiszen több mint negyven éve keresetünk nagy részét fizetjük be mindenféle biztosításokra. Ebből mintegy tíz százalék csak maga a nyugdíj. Negyven év tíz százaléka, bizony közel négyévi nemzeti jövedelem. Ekkora vagyon nincs az országban, még akkor sem, ha azt is beszámítjuk, amit az állam közben eladott. Egy modern ország összes fogható vagyona, ingatlana, leltára és készpénze nem haladja meg 3-4 év nemzeti jövedelmét.

Van persze olyan nézet is, hogy a nyugdíj és betegségbiztosítás felosztó-kirovó rendszere nem tőkés, hanem folyó költség jellegű teher. Ez helytelen vélemény. Függetlenül attól, hogy mit vél az állam, a behajtott befizetés visszterhes. Tőkeértéke nem függ attól, hogy az állam mit tett, vagy mit nem tesz. Még az sem változtat ezen, ha egyáltalán nem tud elszámolni a befizetésekkel. A nyugdíj és biztosítás befizetése minden egyes dolgozó számára kötelező volt.

A kormány valóságos gazdálkodásáról való teljes és hiteles számadás nélkül a demokrácia nem válhat eleven valósággá. A költségvetésben a folyó költségeket és a felhalmozott alapokat világosan el kell különíteni, és róluk a megfelelő számlákat külön-külön kell elkészíteni.

Bródy András – Faragó József

Szobafogság

Mint azt minden felvilágosult kozmoproli tudja: rendőrnek, biztosítási ügynöknek és koleszszobának nincs hazája – mindegyik egyformán lakhatatlan a világon Alaszkától Csecsenföldig (már ha az utóbbiban akad univerzitét, bár valószínű, lévén tábornoki kar és erő szak).

A minap a boston-alsói közgázon (Babson College – Babson Park, Wellesley, Massachusetts) volt szerencsénk studírozni a nehéz sorsú, többszörösen kátrányos helyzetű, Magyarországról kitántorgott gólyagyerek szárnyaszegett röptét a messzi Amerikában. A gólyamadarat arrafelé fresmennek (nem hívják!) ejtik, joga van kussolni és újonchoz méltóan a legótvarabb szobát lakni, másodmagával, vécésor és zuhanyozó a folyosó végin, közülük háromból kettő „out of order" (ejtsd: le-, illetve be van szarva átmenetileg) tisztára, mint a Kinizsi utcában az anszienrezsimben.

Talán nem véletlen, hogy az internacionalizmus utolsó lelőhelye manapság az USA, ahol a konvenciók ledöntésére forradalmi egységbe tömörül a világ minden részéről összesereglett, elnyomott és kisemmizett fresmenek ifjú hada – veszítenivalójuk nincs, hacsak nem az a kis dugisör, amelyhez kizárólag a 21. életévét betöltött burzsoázia beszállítása révén juthatnak alázatos könyörgés vagy (többnyire) dollár alapú készpénzes vesztegetés útján – de nyilván már Lenin is leírta valahol, hogy az a diák, aki lakott területen nem jut piához, megérdemli a keserves szomjhalált.

Mindebből és a helyszíni felvételekből következik, hogy az újonc amerikai koleszmadár nem röpköd összevissza, mint a hülye, hanem szűkös pénzét, drága idejét és a kapitalista kizsákmányolás eklatáns példáját mutató oktatási rendszer (kötelező óralátogatás, mindennapos esszéírás, szapora tesztek stb.) fáradalmait a koleszszobában költi, tölti, múlatja és gyógyítja. A napnak azon részében, mely túlnyomónak mondható – leginkább az ágyán, vízszintben. Test- és magatartásában közösséget vállalva sors- és elvtársával, nevezett Sumanthtal, aki esetünkben speciel hindu, még akkor is, ha (szüleivel együtt) már Indiától kicsit odébb, konkrétan New Yorkban született. A két kis egzotikus madár (az egyik a bőre színe, a másik a lelőhelye miatt kuriózum a New England-i bennszülöttek majdnemhogy kötelezően kétméteres, fogpasztareklám-mosolyú, szeplős, szőke tömegében) meglehetősen egymásra utalva küzdött igazságos céljaik megvalósításáért. Nevezetesen a kollégiumi szobák újraelosztásáért, ezen belül különösen az egyágyas, illetve saját fürdőszobás apartmanok hozzáférhetőségéért, az előadások, szemináriumok és speckollok délutáni időpontra való áthelyezéséért, a nagyobb szusiválasztékért a menzán – röviden: az alapvető fresmenjogokért, s együtt is pihenték ki az (elsős) osztályharc fáradalmait. Rekreációjuk alkalmával is csak szükség esetén hagyták el szobájukat, inkább magukhoz invitálták bajtársaikat, így vált az I. emelet 19. stratégiai és kommunális központtá, ahol napról napra izmosodott a csapat dialektikus materializmusa.

Nem volt többé kérdéses, hogy az anyag határozza meg a tudatot – legyen az a matéria magyar pálesz (szilva) vagy indiai sodrony (fújva) – a tiltott gyümölcs (és zöldség) homogenizálta az eszmét. És a szobát, főleg.

A népek eme olvasztótégelyében már mágnessel sem lehetett szétválasztani a lelkeket és a koszos zoknikat az ágy alatt, a sörösdobozok bádogtemetője elképzelhetetlen mennyiségű csikket nyelt el (szinte) nyomtalanul, semmihez sem hasonlítható odort lehelve a 3 x 4 méteres lébenszraumba... Jóllehet a kolesz takarítószemélyzete több, sunyi, rajtaütésszerű ostrommal próbálta bevenni a lánglelkű ifjak – és amazonok – várát, az állhatatos védők éberen őrizték az objektumot. Ott aztán nem volt takarítva...

...Egészen a karácsonyi szünetig.

Ugyanis amikor januárban a magyar gólyamadár visszareppent délbostoni közgázába – már az ajtóban földbe gyökerezett a lába.

Szobájuk Sumanthra eső hányada – mint a frissen hullott szűz hó, olyan tiszta volt. Már-már steril. Sumanth ugyanis (valószínűleg a katonás életmód következtében) olyan penetráns félévet zárt, hogy halasztást ajánlott neki (és szüleinek) egérútként az egyetem. Az elárvult magyar harca a különszobáért emberáldozattal ugyan, de győzelemmel végződött. Viszont szegény szoba rá eső fele továbbra is inkább a '93-as Bejrútra, mintsem a '03-as Bostonra emlékeztet.

Ezt nevezzük szobafogságnak.

Koleszszoba – magyar fogságban.

Láng Zsuzsa

Ha mindenki megszakad, senki sem jár jól

folytatás az 1. oldalról

A TM-et a kreditek és az érdemjegyek szorzatainak összegéből kapjuk, amit, ha elosztjuk az összkreditekkel, a „súlyozott átlaghoz" jutunk. A TM-ek előnye, hogy létrehoznak egy könnyen kezelhető számsort, aminek minden eleméhez hozzá lehet rendelni egy-egy ösztöndíjösszeget, ezzel küszöbölve ki a sávok durvaságát. Azonban a sávok tulajdonképpen tovább élnek a csoportképzésben, ugyanis újabb igazságtalanságok jöhetnek létre annak függvényében, hogy ki kivel kerül egy csoportba. Ahhoz, hogy jól működjön a módszer, az egy csoportba tartozóknak hasonló terhelést kell kapniuk. A jelenlegi csoportosítás a lenti táblázatban látható.

Az ösztöndíjszámítás, az alapfogalmak ismeretében, a következő fázisokból tevődik össze. Először gyakoriságot számolnak a TM különböző értékeire a csoportokon belül, majd erre az eloszlásra egy normáló függvényt illesztenek. Ezt a függvényt feljebb tolják egy bizonyos értékkel, ami azt határozza meg, hogy a 90 TM-et teljesítők mennyit kapjanak, hisz enélkül – mint a kezdőpontot képviselők – semmi sem jutna nekik. Az így kapott NTM-eket (normál tanulmányi munkapont) összeadják, majd a csoportra jutó keretösszeg osztásával kiszámítják az egy NTM-re jutó ösztöndíjat. Ezzel visszaszorozva minden egyes TM-szintre kiszámítják az ösztöndíj értékét. A csoportokra jutó keretösszeg az egyetem által az ösztöndíjak kifizetésére biztosított keretösszeg – idén 23 millió forint – létszámarányos felosztása.

A módszert a DJB (Diákjóléti Bizottság) dolgozta ki a Pénzügy Tanszék és a Hallgatói Információs Iroda néhány munkatársának közreműködésével. Először a 2001 szeptemberében kezdődő félévre számoltak TM-et, de ekkor még nem alkalmazták a csoportosítás eszközét. Komoly felháborodás keletkezett ebből, hiszen a szakok közti különbségek – energiabefektetés tekintetében – nem jelentek meg az ösztöndíjakban, s a kimagaslóan sok kreditet teljesítők – főleg a 4. éves G, T karosok – örülhettek igazán. Azonban rájuk a következő évben az ínség köszöntött, hisz 5. évre – a szokásokhoz híven – alig hagytak tárgyat, így nem is gyűjthetnek elegendő TM-et, még akkor sem, ha az átlaguk jó lesz. „Be kell osztani!" – hangzott el a DJB-ben. A váltáskor 5. évesekkel szemben azonban megértést tanúsítottak, hiszen ők még nem tudhatták, hogy jobban megérte volna elosztani a tárgyakat, így ők kompenzációban részesültek. Ez a probléma nem jelentkezik a K karon, ahol a tárgyat elég nehezek ahhoz, hogy mindenki erejéhez mérten, 4 félévre egyenletesen ossza el a teljesítendő kurzusokat.

A rendszer hiányosságai két pont köré csoportosulnak. Az egyik gond az, hogy ki és milyen szempontok szerint dönti el, hogy egy tárgy hány kreditet érdemel, azaz milyen súlyt kapjon? Mivel ezt az Egyetemi Tanácsban kell elfogadtatni, komoly frontok alakultak ki a tanszékek képviselői között. Természetesen presztízskérdéssé vált, hogy ki, mennyire értékeli saját kurzusát, s ha az „ellenfél" nem szavazza meg az ő javaslatát, bizony, visszavág. Ebből pedig az következik, hogy a kredit nem tudja betölteni az „objektív mérce" szerepét. De gondot jelent az is, hogy a karok közt különbségek mutatkoznak a választható tárgyak értékelése szempontjából. Egy nemzetközi tanulmányok szakos, T karos hallgató hiába veszi fel a közgazdászoknak 6 kreditet jelentő valószínűség-számítást, maximum 4 kreditet kaphat érte. Pedig a követelmények azonosak. Sok a félreértés a nyelvi krediteket illetően. Ezen kreditek a kumulált átlagba nem, de a súlyozott, félévi átlagba is csak akkor számítanak bele, ha térítésmentesen hallgatja az órákat a tanuló. Az aláírásos tárgyak teljesítése pedig már csak néhány szakszemináriumon jelent 3 kreditet, ami azért, lássuk be, irreálisan kevés volt.

A másik gócpont a csoportosítás, amiről már esett szó. Az első három évfolyam közgazdászai a gondot abban látják, hogy a tanár szakosok viszik el a „nagy pénzeket", pedig ez nem egészen így van. Ugyanis mivel ők évfolyamonként elenyésző számban – kb. 60-80 fő – vannak jelen a 800-900 közgazdászhoz képest, az arányokból következően nem tudnak „akkora pénzeket lenyúlni". A baj sokkal inkább a keretösszegek létezéséből adódik, hiszen meg van határozva, hogy egy csoportra maximum mennyi jut. Nem jó, ha mindenki jó átlagot csinál, mert ezzel csak az ösztöndíjra jogosultak száma nő, de az osztandó összeg állandó marad. Vagyis igazából az sem jelentene megoldást, ha mindenki kreditlimit (36 plusz 2 nyelvi kredit) nélkül vehetne fel tárgyakat, s így utolérné a tanár szakosokat, mert valószínűleg csak mindenki feljebb tolódna a TM-rangsorban. Ráadásul a 10 félév alatt teljesítendő 300 kreditet sem szabad 10%-nál jobban meghaladni, különben fizetni kell a túllépésért. Megoldást sokkal inkább a keretekből adódó rugalmatlanság megszüntetése kínálna, vagy a tanár szakosok különválasztása, ami azonban 60-80 fő esetén felesleges adminisztratív terheket jelentene. A csoportosítás természetesen mások szemében is igazságtalannak tűnhet, de ha végiggondoljuk, a – lényegében – karok szerinti osztás elég reálisnak bizonyul, mert nyilván az ott oktatott tárgyak követelményei hasonlóak. Biztos, hogy létezik még ennél is jobb rendezés, de a kezelhetőség szempontját is figyelembe véve még ez tűnik a legkedvezőbbnek.

Peidl Balázs

2. évfolyam	mostani 2. alap + 2. tanár
3. évfolyam	mostani 3. alap + 3. tanár
4. évfolyam	egész mostani 4. évfolyam
G kar	mostani 5 év G
K kar	mostani 5 év K
T kar	mostani 5 év T + 2. + 3. nemzetközi tan. + 2. szoc.

Ki kivel kerül egy csoportba?

NEHÉZ-POSONY KATA FELVÉTELE

Önkéntes „adó"

Túl a vízválasztón

Az őszi hónapokban olyan plakátok lepték el a Közgáz auláját, melyek az analízist vízválasztóként jellemezve hirdettek intenzív tanfolyamot. Az ugyanebből a forrásból származó plakátok a második ZH-időszak előtt a következőt tartalmazták: „Ugye, most már elhiszed, hogy ez a tárgy igazi kihívás? Ha szeretnél mindent megtenni azért, hogy a lehető legjobban teljesíts, akkor szorgalomra és az anyag pontos tudására van szükséged."

– A negyedévi ZH-időszak után döbbentem rá, hogy el kell kezdeni tanulni, hogy ez teljesen más, mint a gimis tananyag – mondja Sepsi Johanna másodéves hallgató.

Hasonló véleményen van Dalos Zoltán is, aki most másodéves, de évhalasztás miatt még a 2000/2001. tanév első félévében rugaszkodott neki az analízisnek:

– Elsőben ez a leginkább kihívó tantárgy, mert év közben kellene tanulni, be kellene járni a szemináriumokra és meg kellene érteni a tételeket.

A tapasztaltabb hallgatók is osztják tehát azt a véleményt, hogy a kihívást nem a tananyag, hanem a tanulási módszer megtalálása, egyáltalán, az egyetemi viszonyok közötti teljesítés jelenti. Így látja ezt Tallos Péter a Matematika Tanszék vezetője is:

– Mit gondol arról, hogy az analízis vízválasztó tantárgy a Közgázon?

– Csak olyan értelemben, hogy az első nehéz tantárgy az első félévben. Az a tananyag, amit mi leadunk, nem jelenthet gondot azoknak, akik a Közgázra bekerültek – ez legalább 13 pontos felvételi vizsgát jelent. A vízválasztó jelleg nem a tananyagban, hanem a környezetben, illetve a tanulási módszerekben rejlik.

A feladat tehát egyszerűnek látszik: tudni kell tanulni. Az évfolyamok fele mégis legalább egyszer bukik. Példaként felhozható az első félév másik jellegzetes tárgya, a mikroökonómia. Két évvel ezelőtt hasonló rendszerben oktatták a tárgyat, mint az analízist: egész évfolyamos tantárgy, évfolyam-előadásokkal, hetente kiscsoportos (kb. 30 fős) szemináriumokkal, két negyedéves ZH-val és több utóvizsga (összevont) alkalommal egy féléven keresztül. A 2001/2002-es tanévtől kezdve a mikrót két féléven keresztül veszik a hallgatók, a szemináriumokon pedig heti rendszerességgel dolgozatokat írnak. Dalos Zoltán szerint – aki még a régi rendszerben tanulta a tárgyat – „nagyobb pofon volt a mikro, de ma már ez nem így van. Jobban meg kellett értenem a mikrót, hogy átmenjek a vizsgán, ma már addigra van annyi rutinja a hallgatóknak, amennyi kell."

A kulcsszó tehát a rutin, illetve annak megszerzése, vagyis a szemináriumok látogatása és a példák otthoni szorgalmas kidolgozása. A tanszék – szándéka szerint – erre biztosítja is a lehetőséget. A szemináriumokon az előadásokon bemutatott módszerek begyakorlásának kell következnie, nem új elméleti anyag ismertetésének. A tanszékvezető külön hangsúlyozza, hogy ezek az órák a szó szoros értelmében vett gyakorlatok, nem is szemináriumok. A hallgatók között mégis akad olyan, aki a szemináriumok minősége miatt panaszkodik, mondván, túl sok az elmélet és kevés a gyakorlat. A tanárválasztási szabadság azonban biztosítva van a hallgatóknak, ez az oka annak, hogy a tanszék nem tudja ellenőrizni – és adott esetben szankcionálni – a hiányzásokat.

A szemináriumok látogatása tehát nem egyenletes, amiből az következik, hogy a hallgatók sok esetben nem érzik szükségét annak, hogy minden órán ott legyenek, és az előforduló feladatokat kidolgozzák, esetleg néhányat otthon is átnézzenek. A rutin pedig máshogyan nem szerezhető meg. Ismét a mikroökonómiát hozva példaként, ott a hallgatókat egy régi szabású, de rendkívül hatékony módszerrel ösztökélik a folyamatos tanulásra, a módszer neve: kisdolgozatírás. Arra a felvetésre, hogy az analízisszemináriumokon is be lehetne vezetni hasonló módszert, a tanszékvezető így reagált:

– Nem tudom, hogyan bírják a mikrósok. Náluk is sok a külsős óraadó. Eddig megoldatlan probléma volt, hogy a külső óraadói díjak olyan reménytelenül alacsonyak – 2000 forint időszakonként – voltak. Ebben a tanévben emelte a dékán úr a díjakat.

– Eggyel több érv az év közi számonkérés mellett.

– Én ebben az ügyben nem akarok dönteni. Bonyolult a helyzet, mert a javítás egységességét nagyon nehéz megoldani.

– Sok hallgató mégis jobbnak tartja a kisdolgozatos rendszert.

– Jó lenne egyszer hallgatói viszszajelzést kapni a kérdésről. Mindenesetre nem hiszem, hogy az értékelést objektívabbá tenné. Egy hasznát tudom elképzelni, hogy a hallgatóság munkamorálját javítja.

A hallgatóságnak pedig valószínűleg pontosan erre lenne szüksége ahhoz, hogy a kellő rutint már a beszámolási időszakra megszerezze.

Rutin híján viszont fölmerül a kérdés, vajon hol és milyen módon pótolható a félév közben elkótyavetyélt tapasztalat és gyakorlat. Sokan választják a különórákat volt középiskolai tanáraiknál, vagy hirdetések útján keresnek oktatót, mások a szervezett tanfolyamokat részesítik előnyben, mint az Anal–Mikro, majd Anal–Stat tábor, vagy az idézett hirdetést elhelyező egyetemisták által szervezett intenzív tanfolyam. Végül akadnak individualisták is, akik bezárkóznak a tankönyvvel.

Az Anal–Stat tábort immáron tíz éve szervezi az ÖCSI, meglehetősen nagy sikerrel. Három éve egy gyöngyösi kollégium vendégei a hallgatók, ahol 120 férőhely van, legutóbb kétszázan szerettek volna menni.

Az előrelátóbbak már szeptemberben beiratkozhattak analízistanfolyamra. Két műegyetemi hallgató az egyetem engedélyével indított szeptemberben, majd az első negyedéves ZH-t követően tanfolyamot.

Nehéz-Posony Kata felvétele

Kulcsszó a rutin

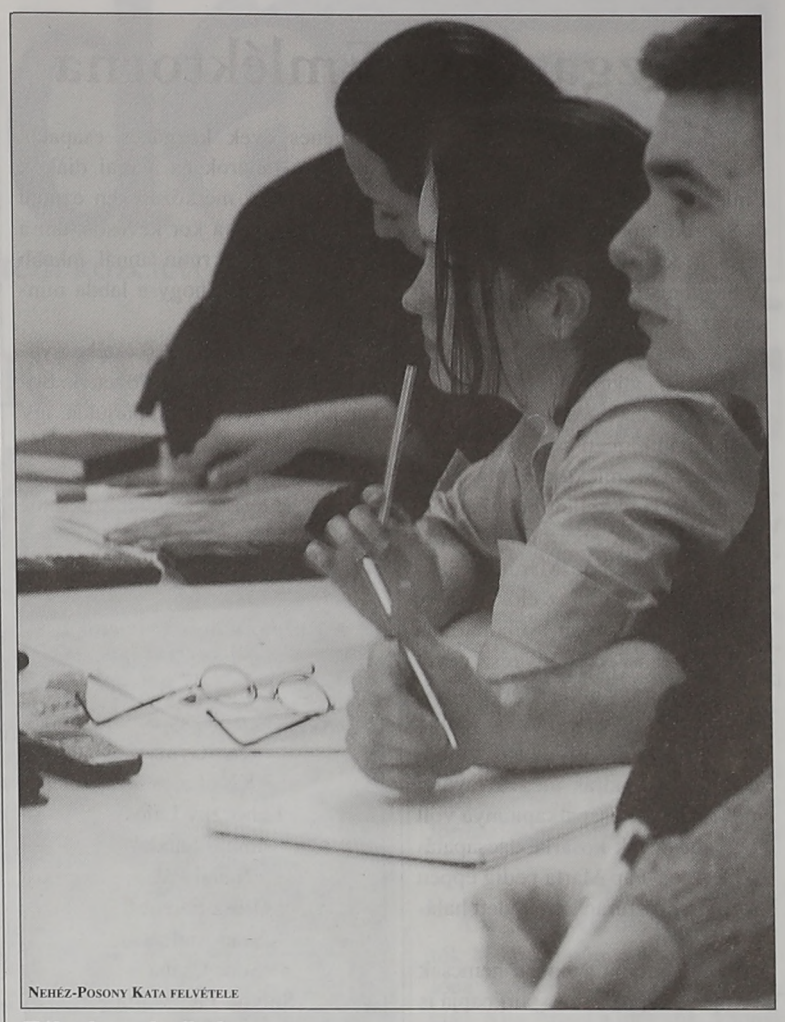

Nehéz-Posony Kata felvétele

Túl sok az elmélet?

– A heti egyszer három és félórás alkalmak során elsődleges szempont volt az, hogy érdemleges eredményt érjünk el a tanítással – mondta Rácz Vilmos másodéves műegyetemista –, ezért összesen a két tanfolyam alatt nem vállaltunk több diákot 30-35-nél. Rengeteg házi feladatot adtunk.

– Milyen eredménnyel vizsgáztak a diákjaitok?

– A tanfolyam hatásfoka jó volt. Többen felhívtak, hogy megvan a vizsgájuk, és még senkiről sem hallottam, hogy megbukott volna.

A tanszék már jó pár éve tesztes formában kéri számon a tananyagot. Nagy hangsúlyt fektetnek az objektív értékelésre, ezért központiak az előadások, a tesztsorok kidolgozása és a javítás is. A negatív pontozás lehetőségét két évvel ezelőtt szüntette be a tanszék, amikor negatív lett az évfolyamátlag. Az eredmény nemcsak a hallgatóságot sújtotta le, de az oktatókat is megdöbbentette. A negatív pontozás célja eredendően az volt, hogy elrettentse a hallgatókat a tippeléstől, a módszer ebben a tekintetben nem nagyon vált be.

– Miért tartja hatékonyabbnak a tanszék a tesztes számonkérést a kidolgozandó példáknál? – kérdezem Tallos Pétert.

– Azt gondolom, hogy a számonkérésnek nincsen legjobb formája. Míg a kidolgozott példák prezentálásánál lehetőség van részpontok szerzésére, problematikus lehet az, hogy nem ugyanúgy ítélik meg a részpontokat.

– Idén kombinált módszert választottak. Miért?

– A kombinált jellegű feladatsort az elméleti kérdések bevonása miatt választottuk. Azt kívánjuk mérni, hogy értik-e az elméletet a hallgatók, tudnak-e következtetéseket levonni.

– Milyenek az eredmények?

– Kissé rosszabbak, mint tavaly, pedig a hallgatóság előre tudta, hogy kombinált lesz a feladatsor.

Összességében elmondható, hogy sem az óratartási, sem a vizsgáztatási kapacitások, sem a hallgatók motivációja nem nyújt lehetőséget magasabb szintű matematika oktatására. Mi tehát a tantárgy oktatásának célja?

A hallgatói és oktatói vélemények itt igen közel esnek egymáshoz: cél egy általános jellegű matematikatudás elsajátítása, ami később az arra épülő tárgyak elvégzésének, megértésének, a nyelvezet elsajátításának feltételét képezi.

Sokan tekintenek úgy a tárgyra, mint az első nagy megmérettetésre a Közgázon. Sepsi Johanna másodéves hallgató megfogalmazásában az analízis „ha nem is vízválasztó, de az első mély víz".

Böröcz Petra

Barcelonába készül a Skála-díjas

folytatás az 1. oldalról

A közösségi részbe számított bele az AEGEE-ben végzett tevékenységem, és az, hogy a Közgáz SC csel-gáncsszakosztályának tagja vagyok.

– AEGEE, KEX, cselgáncs... Hogy bírod, hogy ennyi mindent csinálsz egyszerre? Nem érzed úgy, hogy túlpörgeted magad?

– Azt viselem rosszul, ha nem pörögtetek. A KEX már nagyon tetszett régebben is, és engem mindig is érdekelt a média. Elkezdtem írogatni, a főszerkesztő kiment külföldre, és szívesen átadta nekem a feladatot. Nem is ment rosszul, például a gólyabállal kapcsolatban csináltunk online szépségversenyt, és naponta kerültek fel új cikkek. Az AEGEE-t már elsőben elkezdtem, elég gyorsan titkár lettem, mert éppen „generációváltás" volt a szervezeten belül. Rengeteg helyen voltam velük, nyári egyetemen, Spanyolországban, Ukrajnában, Szlovéniában, voltak csereprogramok is, és szerveztünk itt Budapesten regionális találkozót és konferenciát is. A féléves közgyűléseken, az agorákon is részt vettem, Amszterdamban, Utrechtben és Udinében.

– Most pedig Barcelona az úti cél. Miért pont ezt a várost választottad?

– Úgy alakult, hogy részt vehetek a CEMS ösztöndíjprogramjában, most utazom ki külföldre egy fél évre. Barcelonát választottam, mert elég jól beszélek spanyolul (van felsőfokú nyelvvizsgám és OKTV 2. helyezett voltam), és érdekel is a spanyol kultúra. Tehát a következő félévet az ESADÉ-n töltöm majd, ezért lehet, hogy halasztani fogok.

– Ha hazajössz Barcelonából, lesz mit folytatni... Van még olyasmi, amibe bele szeretnél vágni? Mik a jövőbeli terveid?

– A CEMS-be még szakmai gyakorlat is beletartozik, szeretnék Németországba vagy Spanyolországba kikerülni. Azt kérdezed, hogy utána, ha hazatértem, hol szeretnék majd elhelyezkedni? Mindig is a Magyar Nemzeti Bank elnöke akartam lenni, de erről letettem, mert rájöttem, hogy a marketing jobban érdekel. 2002-ben megkaptam a „Jövő vezetője" díjat a Procter and Gamble-től, ismerkedtem is már egy kicsit a céggel, és a jövőben szívesen dolgoznék náluk...

Gálfi Lilla Zs.